

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

**Prevod govora predsednice Republike Slovenije Nataše Pirc Musar
na 3. dialogu voditeljev z naslovom: »Nosilci sprememb: Uporaba znanosti,
tehnologije, inovacij in podatkov za ukrepe preobrazbe«**

New York, 18. september 2023

Velja govorjena beseda.

*Ekscelence,
gospe in gospodje,*

zelo sem vesela, da sem dobila priložnost sopredsedovati temu panelu. Menim, da znanost, tehnologije, inovacije in podatki ponujajo izjemno veliko možnosti, vendar je vmesni pregled uresničevanja ciljev trajnostnega razvoja pokazal, da so zelo slabo izkoriščene.

Prihajam iz Slovenije, države, ki si dejavno prizadeva za vključujočo, etično, zaupanja vredno in na človekovih pravicah temelječo uporabo umetne inteligence. Zato bi bilo morda zanimivo, če bi v uvodu tega panela v zvezi s tem z vami delila nekaj dobrih praks.

Dober primer medregionalnega sodelovanja je digitalno razvojno (D4D) vozlišče, kjer Evropska unija sodeluje z drugimi regijami. Slovenija se zlasti zavzema za njegovo delovanje v Latinski Ameriki in na Karibih, pri čemer je poseben poudarek na umetni inteligenci.

Slovenija tudi gosti Mednarodni raziskovalni center za umetno inteligenco (IRCAI), ki deluje pod okriljem UNESCO.

Center skupaj s svojimi partnerji razvija odprtodostopne rešitve umetne inteligence, ki se uporabljajo za uresničevanje ciljev trajnostnega razvoja. Njegov observatorij voda je zaveza iz akcijske agende ZN o vodi.

Enako velja za Center odličnosti Vesolje, znanost in tehnologije (Space-SI). Space-SI dela s satelitskimi podatki in digitalnimi modeli ekosistemov za krepitev odpornosti proti podnebnim spremembam.

Z veseljem lahko povem, da se bo Space-SI še letos pridružil svetovni pobudi "Twinning of Rivers", ki jo vodi Ganga, Centre for Ganga River Basin Management and Studies (Center za upravljanje in študije porečja reke Ganges). Cilj pobude je razširiti vsaj 22 programov tesnega medinstitucionalnega sodelovanja za izmenjavo znanja in satelitskih tehnologij. To meddržavno sodelovanje je namenjeno upravljanju čezmejnih vodnih tokov od izvira do morja v Evropi, Aziji, Afriki, Severni in Južni Ameriki ter na Karibih.

Upam, da bo ta kratka predstavitev dobrih praks in zavez moje države prispevala k plodni razpravi z živahno izmenjavo mnenj, ki bo prinesla nove zamisli. Dovolite mi še zadnjo pripombo, preden predam besedo prvemu razpravljavcu.

V tem času imamo pri umetni inteligenci veliko težavo s spolom. Skoraj vsi virtualni pomočniki – pomislite na Siri in Alexo – imajo ženske glasove. Letos smo priča razmahu klepetalnih robotov z umetno inteligenco, kot je na primer ChatGPT. Vir algoritmov so spletni podatki, ki pa vključujejo tudi izraze seksizma in rasizma.

Umetna inteligenca, ki so jo ustvarili predvsem moški, vsebuje spolne predsodke, ki lahko postanejo stalnica, če jih ne odpravimo.

Zato bi želela končati s pozivom k hitrim in odločnim proaktivnim politikam za vključevanje več žensk v celotni življenjski cikel umetne inteligence.

Hvala.